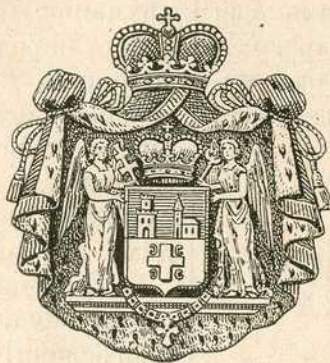

СРПСКИ СИОН

Год. VII.

Број 31.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 27. јула 1897.

Опроштајна реч

ЊЕГОВЕ СВЕТОСТИ ПРЕУЗВИШЕНОГ ГОСПОДИНА

ГЕОРГИЈА БРАНКОВИЋА

СРПСКОГ ПАТРИЈАРХА

при одгађању саборских седница 26. јула 1897.

*Ваша Преузвишености,
Господине краљ. Поверенице!*

Као што сам срећан био при састанку овога српско-народног-црквеног Сабора, у име своје, у име епископата и заступника народних, Преузвишеност Вашу поздравити и замолити, да благоизволите најпознију изјаву хомогијалне верности и непоколебиме подајничке оданости наше, на подножије престола Његова Величанства најмилостивијег Господара и Краља нашег Франца-Јосифа првог — положити — са изјавом најтоплије благодарности наше, што нам је по очинској љубави и доброты својој састанак народно-црквеног сабора овог, најмилостивије дозволити благоизволео; — тако и сада у тренутку овом, када се седнице сабора тога, на највишу заповест Његовог царског и апостолског краљевског Величанства, по Преузвишености Вашој, на неиз-

весно време, и не свршивши свога посла одгађају — част ми је у име своје, у име епископата и заступника народних, и на тој очинској милости тошлу благодарност нашу изјавити, јер се надамо, да ћемо прекинуте седнице саборске и опет, у најкраћем времену, по милостивој дозволи Његова Величанства наставити и продужити моћи, како би већ једном, народно-црквене автономне послове своје, на задовољство Његова Величанства, на корист и унапређење св. цркве наше и опште наставе, а на душевно сазидање васцелога народа нашег докончати и уредити могли.

Услед чега и молимо Вашу Презвишеност, да и овом приликом будете веран тумач наше лојалне подајничке верности и оданости према Његовом царском и апостолско краљевском Величанству најмилостивијем Господару и Краљу нашем Францу-Јосифу првом!

Благодарећи још и Вашој Преузвишености на положеном труду и стрљењу, као и на осведоченој љубави и благонаклоности, према народним заступницима овога Сабора, молимо вас, да нас и на

даље задржите у љубави и благонаклоности, као што ћемо се и ми свагда радосно сећати и спомињати Вашу Преузвишеност. —

А сада на растанку ускликнимо сви једнодушно: да живи Његово царско и апостолско краљевско Величанство наш милостиви и добри краљ Франц-Јосиф први!

Опроштај од Сабора

ЊЕГОВЕ СВЕТОСТИ ПРЕУЗВИШЕНОГ ГОСПОДИНА

ГЕОРГИЈА БРАНКОВИЋА

СРПСКОГ ПАТРИЈАРХА

дне 26. јула 1897. године.

После кратког, мучног и јаловог саборисања нашег, дошло је ево време, да се разлазимо, и сваки својој кући пође.

Признати морам, да сам поред свих околности, са далеко већом и лепшом надом у Сабор овај ушао, него што из њега излазим, те да сам се, и ако не Бог зна каквом, али тек далеко бољем успеху надао, него што је постигнут.

Жао ми је, искрено вам исповедам, што немогосмо рађа свога, тако рећи ни отпочети, — а камоли довршити, или што-то, свршити, — на корист цркве и народа нашег.

Ја не ћу да кривим никога, нити ми је намера да коме пребацивања чиним са неудаће наше, и што је ствар нашега Сабора до тога доведена, да се без успеха разлазимо, али не ћу ни да правдам кога. — Сваки од нас, нека да рачуна савести својој! — па ће видити и сам, на коме је кривица!?

Но ја се ипак тешим и не очајавам, јер се надам, да ћемо користећи се овом бесплодном борбом на првом доидућем састанку нашем, бити обазривији, хладнокрвнији, поверљивији и родољубивији, — те да ћемо прекинути рад свој, са више љубави и узајамног поверења, ако Бог даде, продужити и жељеноме крају привести. —

У то име и у тој нади, да ћемо се наскоро опет састати, и да ће нам се могућност продужити, да обустављени рад наш, око уређења наше, народно-црквене

автономије продужити узмогнемо, те да лакше и успешније, на корист цркве и народа, а на задовољство Његова Величанства, најмилостивијег Господара и краља нашег Франц-Јосифа првог, па и вас целог народа нашег, сретно решити и довршити можемо. — Праштам се од вас велештована Господо заступници народни, са жељом да се и опет у повољном здрављу и добром расположењу овде сакупљени на послу црквено-народном видимо и узајамно поздравимо.

Бог мира и љубави нека буде са свима вама, и нека вас све без разлике благослови! —

Сабор је одгођен.

I.

Превишњом одлуком од 20. маја о. г. дозвољава се сазив Сабора. *Ставља му се у дужност* да у првом реду узме у расправу организаторан штатут.

Наше опозиционе странке одговарају на то тиме, што улазе у изборну борбу са лозинком: не ћемо организаторна рада, „доле са јединственим штатутом!“

Воља народна, која може да буде фалзификат обмањивања и терора страначких агитација, као што бива и фалзификат силе и терора управних апарата, — поклања своје поверење *шим* нашим опозиционим странкама

Оне улазе у Сабор, пуне самопоуздања и гордости; свесне снаге, коју им даје народна воља. Али без довољног осећаја одговорности народном поверењу и његовој будућности, и без икаква обзира на факторе, који крај Сабора, још имају и своју реч, своја — права.

Кр Повереник отвара Сабор. Позива заступнике народне да „верношћу и поданичком оданошћу остваре мудре тежње нашег искрено љубљеног Краља и да *шине* на столећа зајемче српској православној цркви *автономију*, што је *столетима* жудно жељена.“

Већина саборска држи клупске седнице и расправља питање: хоће ли то учинити, или ће славу своју и срећу народа свога пронети светом на други који начин?

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Изборној лозинци морао се покорити и закључак клупски. То је била логика. И тако бист. То је био извор „јунаштва“, којим народне странке доцније „задивљују“ свет са своје преухитрености, а — ради једног часка радости. . .

Клуб народних странака сам себе терорише својим прејудикатом; тероришу га младе и ватрене новајлије саборлије, терорише га „јуначки“ радикални елеменат, и клуб закључује: да учини „јунаштво“ — ма све пронало.

Кр. Повереник долази у Сабор да прими саборску адресу лојалности, и том приликом казује отворено, јасно и одлучно, да је жеља *Његова Величанства* „јасно изречена,“ те наставља:

„а та је жеља — по нас верне и покорне подајнике Му заповест — да се пре свега и запостављајући сваки други предмет, *опешујем, пре свега и запостављајући сваки други предмет,* а на основу IX. законског чланка од г. 1868., састави једноставна српско народна прквена организација.“

Да Сабору буде још јасније, наставља кр. Повереник овако: „Ишчекујем, да према *јасно израженој* жељи *Његова Величанства* одмах и пре свега започнете претресање једноставног устава што га је израдио саборски одбор.“

А већина саборска?

Види у изјави кр. Повереника повреду 8. и 10. § Саборског Устројства и више — ништа. Не види — ништа више. Не осећа друге дужности, него да брани слободу Сабора у располагању са „дневним редом“; јер само ту слободу треба сачувати, а друго је све у — слободи. Њезин ум ништа више не тражи, него да задовољи и изврши оно, што пише у 8. и 10. § Саборског Устројства. Не премерава висину, тежину и значај превише жеље, да се **устав** подвргне расправи на првом месту, запостављајући све друге предмете, и то у Сабору, који је изрично дозвољен баш ради расправљања тога Устава. — Не размишља ни о начину: како да се и жеља Крунива испуни и право Сабора очува? Не. Саборска већина, узев ту жељу као диктат државне вла-

сти, ставила се на најидеалније и најбуквалније становиште параграфске правде и законитости, убеђена, да закон и правда мора победити, (ма и после пропасти наше) и на земљи још и у овом свету, и у овом друштву људском, и у царству политике — које снагу јачега ставља над сваки закон, а на правду у доколици, кад и кад, с пронијом помишља! Да узвишена је вера у победу правде. Вера у победу законитости — једина је снага и уздање потштених. Тешко онима, који те снаге и уздања немају. Али, тешко и онима, који крај те вере и уздања немају способности, да до те победе избегну што више удараца неправде и незаконитости и да се до те победе одрже непобеђени — неуништени. Саборска већина није показала то умење. Она је сву мудрост своју приковала за 8. и 10. § Саборског Устројства; и њен ум не сегну даље, не би еластичан — укочио се. Она не умеде наћи експедијенс и не имаде дипломације, да се извије ни онда, кад је то тако лако било, а опште добро императивно налагало. Или је она тако учинила само зато, да се не приступи градњи Устава, а да се овенча „јунаштом,“ каквог досад не учини ни један Сабор? А да пред народом то изгледа мудро и родољубиво, и њезино јунаштво што веће, саборска већина је градила од поруке кр. Повереника грдно и што веће насиље и октројисање саборских права. И саборска већина и учини јунаштво. Њезин одбор за дневни ред донесе предлог Сабору са установљењем саборског дневног реда, који расправу предлога Саборског Одбора о Уставу *меће штак на прво место*, али после административних послова, у које убраја и избор Саборског Одбора па и сам саборски прорачун! И то постаје саборски закључак.

Саборска већина, одушевљена својим закључком, свесна свога јунаштва у одбрани права Сабора, да сам себи установљује дневни ред, награђена са јунаштва свог бурним усклицима публике, а уверена о лаворикама, које ју већ чекају међу пиховим комитентима, ипак — бледи и стрепи, на лица својих искуснијих вођа: шта ли ће на све то кр. Повереник да каже? Те

су вође осећале и знале шта је тим закључком учињено. Али — јаја данас ко-кодаћу!

Кр. Повереник долази сутра дан у Сабор. И — констатујући, да се закључак саборски противи наредби Његова Величанства, а која се наредба оснива на зак. чл. IX. од 1868; надаље поставив тврдњу, да се је Сабор својим закључком не само противио, да врши своју законску дужност, него и очито одрекао послушност према краљевској превишњој заповести, прогласи овај закључак, у погледу установљења дневног реда донесени. *неважним и неваљаним и одлучно* позва Сабор, да *stante sessione* изашље одбор, који ће узети у претрес предложени напрт Устава, и да га узме у претрес, запостављајући сваки други предмет, чим одбор поднесе Сабору свој извештај.

Шта чини на ту изјаву већина саборска?

Доноси одлуку, да није у стању позиву кр. Повереника у погледу преиначења свога дневног реда, задоста учинити, а изјавив своје убеђење, да се тај поступак њезин (односно Сабора) не коси с дужном послушношћу према Његову Величанству, јер да Сабор са својим закључком стоји једино према чину одговорне државне владе.

Разуме се, да је већина саборска сад морала бити све јуначнија.

Сутра дан долази у Сабор кр. Повереник и констатујући поново, да Сабор није хтео за доста учинити *наредби Његова Величанства*, — обуставља даље делање и седнице Сабора, док не стигне Превишња Одлука поводом тога поступка Сабора.

Саборска већина, уверена о родољубљу свога рада, јер уверена о неизбежној победи правде и законитости, а свесна своје одлучности и сталности, свога јунаштва и доследности — приређује заједнички банкет.

На банкету пало је више здравица. Величала се слога и споразум сједињених „народних“ странака. Наздравио је и Др. Миша Михајловић — Дру Михаилу Политу Десанчићу. Као ехо те здравице одјекну у „Застави“: „Сабор је заузео радикално становиште.“ Либерала, дакле, више и — нема.

Утврђена је нада на победу и — кр. Повереник дана 26. јула (7. августа) о. г. одгоди Сабор прочитав на то односећи се свој говор:

Поштовани Саборе!

Пошто сабор унаточ најмилостивијем упутству, садржаном у превишњој одлуци Њег. царског и апостолско краљевског Величанства од 20. Маја ове године, није узео у *првом реду* у расправу предлоге, који се односе на коначно установљење српског православног народно-црквеног устројства, на основу IX. законског чланка од године 1868. — то на темељу налога, добивенога у превишњој одлуци Његовог царског и апостолско краљевског Величанства, изданој у Ишлу 3. августа ове год. — седнице — на дне 11. Јула (29. Јуна) ове године сазваног, овога српског православног народно-црквеног сабора, на неизвесно време одгађам.

Тако је било.

II.

Народни заступници саборске већине се разиђоше, потписав проглас на народ, који ће на гомилу тешка камења, које притискује наш народно-црквени живот, још један да свали; а јамачно неће пропустити и јаз између народа и Јерархије да — прошири. Јер, ко ће свему злу, које се починило „јунаштом“ саборске већине, бити крив -- него Јерархија!

А ми, који бејасмо мирни посмотриоци саборског рада, остадосмо, да — жалимо свој народ, да оплакујемо своју цркву и наричемо над својом народно-црквеном аутономијом, — јер их је Сабор — у црпну завио

Задржао је стање, које преко два деценија можда и подгриза, разрива и трује цео наш народно-црквени организам, запостављајући му напредак, бацајући га у назадак.

Задржао је односе наше народно-црквене аутономије према државној власти, који целу аутономију чине илузорном и смешном, а *експлоатисање* којих односа, као што све јаче бива, — не само кривњом насиља чијег, него кривњом и аутономних наших уредаба, које подржавамо, и неаутономних на-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

редаба, које отклонити нисмо знали и још неотклањамо, — нашу автономiju своди на просту ништитицу, и без икаквих нових октројака, којих се „народне странке“ убојавају, а које државној власти нису ни потребне крај данашње наше автономije, и данашњих у њој права државне власти.

Али, није то цео јад, што нам га прошили Сабор спреми и даде. Стари је то јад, а грех „народних“ странака. И Сабор од 1892. није га излечио. Нови грех „народне странке“ починише, нови нам јад спремише, нове ране зададоше нашој автономiji.

Што за 200 година није на српски нам образ пало — већина прошлог Сабора је тиме образ народа свога окаљала. На образ тај паде прекор, да је Сабор очито одрекао послушност према краљевској превишњој заповести.

Разуму ли народне странке тај прекор, схватају ли домаћај његов? Не. Оне виде само своје „јунаштво“, и доминирајући свој положај. А ми у том прекору назиремо узрок могућих кобних последица.

Што за 200 година није било у Сабору и са саборским закључком, то учинише народне странке да буде 1897. *Закључак Сабора проглашује кр. Повереник „неважним и неваљаним“!*

А шта је саборска већина учинила на то? Је ли показала своје јунаштво? Је ли се бар оградилa против тога? Ћутала је као заливена. Ћутала је — а закон, правда, сјајна победа, одлучност, сталност, јунаштво?! На све се заборавило. Мужевног разбора није било, да каже своју реч. А ту је била баш прилика да се исказе и да се развије „јунаштво“, одлучност — слобода. Да, ал' није било рентабл.

Је су ли, дакле, народне странке сачувале својим закључком, у погледу дневнога реда, самосталност Сабора, образ народни, његова права? Нису. Него су образ народни изложили ударцу, самосталност Сабора уништили, а права народна, заједно са целом автономijом, довели до кобног питања — шта ће сад бити? *И то је, ето, сва корист од прошлог Сабора. То је та „сјајна победа“ коју гласила народних странака разносе по народу и свешу, а које се ми, дај Боже узалуд, — ужасавало.*

А зашто је, и је ли морало до тога доћи?

Народ је тако хтео, јер је послао у Сабор људе: који за један часак радости дају хиљаду дана жалости. Послао и младу бујност, да се размеће и разиграва по саборници, у којој се одлучује будућност и срећа народна! Послао ју, да подмлади и понеке седе главе.

Да је послао друге људе, које смо му ми препоручивали — друкчије би и било.

Ко? Народ? Како се злоупотребљује то узвишено и за нас увек мило име! Народна воља? Ми не знамо данас већег фалзификата, него што се гради од народне воље.

Како се гради воља народна? Казао нам је и — у својој психологији гомила.

Како се градила та воља народна при прошлим изборима нашим? Саберимо све што су новине „народних“ странака писале, што су радили и говорили народу неки његови учитељи и свештеници, неки адвокати и доктори, неки трговци и грошићари, неке надри-књиге и беспосличари — и једна грозна истина изаћи ће пред нас: воља народна створена је сугестијом најдрскијих неистина и измишљотина, обманом и преваром народа. А цел је била: да се потисну људи, који би својом већином у Сабору могли добра учинити, а да се у Сабор доведу људи, који су јуначни у разоравању, а неспособни или нерасположени за градњу.

Народне странке су хтеле доминирајући положај за себе. Грозничави прохтев за избором новог, њиховог Саборског Одбора, одузео им је вид и сажегао — савест. Или доминирати — или све упропастити. То као да је било начело последње саборске већине. Тако се она одужила поверењу народа!

Ето зато смо и дошли, и доћи морали, пред питање: шта ће сад бити?

Кобно је то питање, леди нам се пред њим душа. Ако одговор буде поразан, као што је и питање кобно, онда и опет вама, народне странке, довикујемо, тужне православне душе и рањена српског срца: *кы ђузрите!* На вашу душу грех.

А буде ли на то кобно питање, кад тад, утешан одговор, — спреми ће га љу-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ди и фактори, које су „народне“ странке, не мож гадније, ружиле и још руже.

Ми не знамо како „народне“ странке мисле спремити, и на основу чега се надају да ће наступити време, кад ће *оне* моћи у Сабору донети устројство и обавити организаторан рад, потребан нашој цркви и народно-црквеној аутономији, и у њега унети све оно, *што оне желе и зачим оне теже*.

Али ми знамо и тврдимо; да то време *неће никад доћи*. А зашто? Зато, јер су оне и досада биле у опречи са два фактора, која осим Сабора, као трећег, имају своје — не слабије од Сабора — да кажу при донашању наших народно-црквених уредаба. Ти фактори постоје и постојаће док је црква и држава. Без њих и против њих ни Сабор не може ништа. То је истина, коју надутост и игнорација може игнорирати, о њу се искрзати и расути, али која постоји, и с којом ће намет и разбор увек рачунати, да до свога циља дође. А јер су се народне странке својим радом, изван Сабора и у прошлом Сабору, ставиле у још акутнију опреку према тим факторима, па и према самој Круни, то ми најодлучивије тврдимо, да је време жељеног и успешног организаторног и сваког другог саборског рада *данашњих народних странака — једна апсолутна немогућност*. И до год народне те странке буду *оваке какве су данас и оне као такве*, још кадгод, чиниле саборску већину — *та ће немогућност постојати!*

А с њоме ће постојати немир и трзавица у народу и цркви, постојаће сви услови за наше опште пропадање.

А могућност, да се све то отклони, те нашем народно-црквеном организму пруже услови за спас и напредак, лежи — у споразуму са Јерархијом. А са Јерархијом, у чије име Поглавица цркве и народа мисли, осећа, тежи и хоће онако, како је то изражено у патријотичном и родољубивом говору Његове Светости, данашњег патријарха *Георгија Бранковића*, — *с том и таквом Јерархијом споразум је могућ*, а грех је и злочин, према народној срећи и будућности, такав споразум — одбијати и спречавати.

Споразум са Јерархијом је једини наш спас. Он је *једина* стварна нада, да се избегне из лавиринта своје потиштености и свога пропадања. Све *друге наде*, лепи су снови — *љуте обмане*. Ко не ради, да тога споразума дође — тај ради против цркве своје и народа.

Народне странке су доказале, да оне тај споразум *неће* Хоће ли кад год хтети? Видићемо. Али, кад га искрено буду хтеле — *наћи ће га*.

Да су га хтеле и пред последњи Сабор, нашле би га, и Сабор од 1897. донео би цркви и народу добра, напретка и мира. А овако — ако буде добра од прошлог Сабора признаћемо вам га; ако буде — зла признајте, да сте га спремиле, народу своме ви, — народне странке! =

Нацрт правила

ЗА ОСНИВАЊЕ ДРУШТВА

„Конвикта архидијецезалног православног свештенства у Срем. Карловцима.“*

I. Име и цел друштва.

§ 1. Православни српски свештеници архидијецезе сремско-карловачке склапају друштво под именом: „Конвикт архидијецезалног православног српског свештенства у Сремским Карловцима“ у цели, да подигну завод, у ком ће питомци имати бесплатно или уз посве умерену цену: стан, огрев, осветлење, храну, а у случају болести и лечење.

II. Средства за остварење цели.

§ 2. За оснивање горње цели оснива ово друштво фонд, из чијег ће се прихода подмиривати свеколике потребе тога завода.

У овај фонд уноси се $\frac{2}{3}$ од свих легата бив-

* На молбу одбора, којем је скупштина архидијецезалног свештеничког удовичког мировинског фонда поверила састав овог нацрта, штампано га у ту цел, да се чланови тога фонда узмогну с њиме за времена упознати и спремити евентуалне примедбе своје за њ, односно исправке и допуне, за расправу његову у скупштини, која се намерава, као што дознајемо, сазвати око Велике Госпојине.

За сад нека је, с наше стране, примећено, да овај нацрт правила сасвим губи из вида надлежност и права Патрона архидијецезалног постојећег фонда, иметком којег се мисли основати Конвикт.

шег свештеничко-удовичко-сиротинско-пензионалног завода у архидијезеци сремској, дочим ће од прихода остале $\frac{1}{3}$ тих легата, којим ће се засебно руковати, издавати ово друштво потпоре у првом реду оним свештеничким удовицама и сирочадима, који не уживају пензије, а за тим свештеничким удовицама и сирочадима, који уживају пензију испод 200 фор., а сиромашног су стања. У фонд за издржавање конвикта утецаће:

- а.) чланарина друштвених чланова;
- б.) камате од уложених главница;
- в.) приноси од стране самих питомаца (§ 28.) и
- г.) добровољни прилози и легати.

III. Чланови друштва, њихова права и дужности.

§ 3. Чланови овог друштва јесу: а.) чланови оснивачи, б.) чланови помагачи и в.) почасни чланови.

§ 4. Члан оснивач може бити сваки правослазни српски свештеник у архидијезеци сремско-карловачкој, који се обвезе, да ће своју чланарину уредно плаћати (§ 5.)

§ 5. Чланови оснивачи плаћају у име чланарине једаред за свагда 100 фор. или у десет годишњих obroка по 10 форинти.

§ 6. Чланови помагачи јесу они Срби и Српкиње, који уплате у фонд друштвени најмање 50 форинти.

Ови чланови имају и у скупштинама друштвеним информативан глас.

§ 7. Почасни чланови јесу они Срби и Српкиње, који се ма у ком погледу за ово друштво заслужним покажу и који буду за такове примљени од скупштине.

§ 8. Ступање у друштво, а исто тако и иступање из овог, има се управном одбору писмено пријавити.

У случају иступања из друштва припада свадотле уплаћена чланарина у корист друштвеног фонда.

§ 9. Права чланова оснивача јесу:

- а.) учествују и одлучују у скупштинама;
- б.) активно и пасивно право избора часника и одборника; и
- в.) право уживања питомачких благодети у друштвеном конвикту за своју децу, која се у Карловцима на наукама налазе, а по способности одговарају прописима ових правила (§ 35. и 36.), но ово под в.) тек онда, кад члан сву чланарину уплатио буде.

§ 10. Дужности чланова оснивача јесу:

- а.) уредно уплаћивање чланарине (§ 5.);
- б.) вршење часничких и одборничких дужности; и
- в.) морално потпомагање друштвених цели.

§ 11. Све своје послове врши ово друштво преко својих органа и часника.

IV. Органи друштва.

§ 12. Органи друштвени јесу: а.) скупштина и б.) управни одбор.

А. Скупштина.

§ 13. Скупштина се држи сваке године једаред редовно у месецу јулу, али на захтев 15 чланова дужан је председник друштвени сазвати скупштину и ванредно. У сваком случају дужни ће бити чланови, који захтевају ванредно сазивање скупштине, означити и предмет председнику, ради којег желе ванредно сазивање скупштине.

§ 14. У делокруг скупштине спада:

- а.) избор часника друштвених и чланова управног одбора на годину дана;
- б.) решавање призива против одлука управног одбора;
- в.) решавање жалби против управног одбора и часника.
- г.) надпрегледање друштвених рачуна и подељивање опроснице рачуноводним органима;
- д.) издавање упутства управном одбору и друштвеним часницима у погледу административних послова;
- ђ.) одобравање кућевног реда за друштвени Конвикт;
- е.) одређивање броја питомачких места;
- ж.) одређивање плате и хонорара друштвеним часницима и служитељима;
- з.) избор питомаца и разређивање у категорије;
- и.) подељивање потпоре свештеничким удовицама и сирочадима;
- ј.) одобравање уговора са странкама;
- к.) одобравање годишњег прорачуна; и
- л.) закључивање о преинакама или изменама ових правила и о разлазу друштва (§ 48.)

§ 15. Редовну скупштину сазива управни одбор.

§ 16. Сазивање скупштине бива путем јавних листова и позивницама на сваког члана посебнице и то: најмање на десет дана пред састанак скупштине.

§ 17. У позиву има бити назначен и дневни ред саветовања.

§ 18. За донашање правоваљаних закључака потребно је да буде у скупштини бар једна четвртина укупних чланова оснивача присутна.

Ако се на први позив не скупи потребна четвртина чланова, дужан је председник најдаље за 14 дана нову скупштину сазвати, на којој ће искуњени чланови, без обзира на број, правоваљано закључивати моћи.

§ 19. Скупштина доноси закључке већином гласова.

При једнакој подели гласова одлучује председник.

§ 20. О расправама скупштинским води се записник, који ако се не прочита у самој скупштини и не оверови, имају га оверовити три члана, које скупштина у то име изабере.

В. Управни одбор.

§ 21. Управни одбор састоји се из: председника, потпредседника и 8 чланова, од којих морају бити четворица из најближе околице Сремских Карловаца.

§ 22. Чланове управног одбора бира скупштина на годину дана (§ 14. чл. а.), а председава им председник скупштински.

§ 23. Управни одбор састаје се редовно свака три месеца, а по потреби и више пута. За донашање правоваљаних закључака треба осим председника или потпредседника половина чланова.

§ 24. У делокруг управног одбора спада:

- а.) сазивање скупштине и извршивање закључака скупштине;
- б.) руковање фондом друштвеним у смислу скупштинских упутстава;
- в.) управљање друштвеним Конвиктом;
- г.) прегледање друштвених рачуна и поднашање истих редовној скупштини ради надпрегледања и поделења опроснице;
- д.) састављање годишњег прорачуна и поднашање редовној скупштини на одобрење;
- ђ.) састављање и поднашање извешћа о стању друштва и друштвеног Конвикта, о успеху и напредовању питомаца у наукама, као и о њихову религиозно моралном владању;
- е.) склапање уговора са странкама и поднашање истих скупштини на одобрење;
- ж.) расписивање стечаја на упражњена питомачка места;
- з.) прегледање за подељивање потпоре све-

штеничким удовицама и сирочадима;

и.) примање и отпуштање служитеља друштвених;

ј.) поднашање предлога скупштини, који смеарају на корист и унапређење друштва;

к.) састављање кућивног реда и поднашање скупштини на одобрење.

У. Часници друштвени.

§ 25. Часници друштвени јесу: председник, потпредседник, тајник и благајник.

А. Председник.

§ 26. Председник друштвени сазива седнице скупштинеке и управног одбора, председава свима, руководи расправе њихове и заступа друштво пред властима и судом.

Б. Потпредседник.

§ 27. Потпредседник замењује председника у свима правима и дужностима, кад је овај у времену истих спречен.

В. Тајник.

§ 28. Тајник је уједно и надзорник друштвеног Конвикта, а спада му у дужност:

- а.) да води записник у седницама управног одбора и скупштине;
- б.) да обавља укупну преписку друштва и да чува друштвене списе и архиву;
- в.) он надзирава питомце Конвикта и пази, да се ови по пропису кућивног реда владају и бдије над тим, да им се све, што им припада у своје време и у потпуној мери издаје;
- г.) у мањим прекршајима опомиње и упућује питомце на ред, у тежим пријављује управном одбору;
- д.) води и чува инвентар друштвеног иметка;
- ђ.) чува заводску књижицу и рукује њом; и
- е.) пази на тачно извршивање уговора склопљених са странкама.

Г. Благајник.

§ 29. Благајник прима сав на друштво упућен новац и издаје врху тога потврде, а исто тако исплаћује плате и хонораре друштвеним часницима и служитељима, као и све издатке упућене од стране председника на друштвену благајницу ради исплате.

§ 30. Сва примања и издавања заводи он у друштвене књиге, саставља и подноси рачуне свака три месеца управном одбору, које овај након прегледања подноси редовној скупштини на прегледање и ради поделења опроснице (§ 14).

§ 31. У колико није предвидети, да ће новац за покриће друштвених потреба у најскоријем времену требати, има се исти уложити у какав новчани завод, а дотична уложна књижица у друштвену благајницу ставити.

§ 32. Сви чланови врше своје дужности бесплатно, али скупштина је власна одредити им плату или хонорар.

§ 33. Тајник и благајник могу бити и изван круга друштвених чланова.

VI. Друштвени Конвикт.

§ 34. Питомци друштвеног Конвикта уживају у заводу бесплатно или уз по све умерену цену: стан, огрев, осветљење, храну и у случају болести лечење.

§ 35. Право на уживање ових благодети имају свештенички синови, који се у Карловцима у гимназији и богословији уче и имају у наукама најмање довољан успех, а родитељи су им чланови оснивачи овог друштва (§ 9. в.)

§ 36. И деца ових чланова имају такође право на уживање питомачких благодети, који су као чланови оснивачи умрли, све ако и нису целу чланарину исплатили.

§ 37. Ако се на расписан стечај не пријави довољан број компетената у смислу § 35. и 36. ових правила, могу бити примљени у завод као питомци и синови чланова помагача као и синови православних српских свештеника из осталих дијецеза у митрополији карловачкој.

Број питомачких места у Конвикту и начин примања њиховог одређује скупштина према новчаној снази фонда.

§ 38. Погодности у Конвикту уживаће једни питомци бесплатно; а други по умерену цену, коју скупштина одреди.

§ 39. При попуњавању питомачких места и разређивању истих у категорије има се обзир узети на број деце и материјално стање родитеља, као и на напредак дотичне деце у наукама.

§ 40. Примање у завод бива на темељу расписаног стечаја, а избор питомца и разређивање истих у категорије снада у делокруг скупштине (§ 14 3.).

§ 41. Стечај на упражњена питомачка места расписује управни одбор и у своје време поднаша све приспеле молбенице молитеља са својим прилогом скупштини ради избора.

§ 42. Уживање питомачких погодности у Конвикту траје за сво време докле се дотични

добро владају и у наукама бар довољно напредују.

§ 43. Сви питомци Конвикта морају се тачно владати по пропису кућевног реда, који ће скупштина у своје време прописати (§ 14. б.)

VII. Завршне установе.

§ 44. Ово друштво почиње своје деловање чим ова правила задобију потврду код надлежних власти, а завод пак „Конвикта архидијецезалног православног српског свештенства“ отвара се чим друштвена средства то допусте.

§ 45. До остварења друштвеног Конвикта прибијаће се сви друштвени дохотци главници друштвеног фонда.

§ 46. Кад се број удовица и сирочади архидијецезалног свештенства, који по овим правилима (§ 2.) имају право на потпору из прихода $\frac{1}{3}$ легата бившег свештеничко-удовичко-сиротинско-пензионалног завода у архидијецези сремској, смањи, има се преостатак од прихода те трећине издавати као стална годишња потпора сиромашној, неумомљеној женској деци архидијецезалног свештенства.

§ 47. Ако би ово друштво ма из којег разлога престало, сав друштвени иметак прелази у рукавање управи српских народно-црквених фондова у Сремским Карловцима, која ће сав приход иметка из чијег се издржава Конвикт претворити у стишеније и такве свештеничким синовима и кћерима и то: у првом реду потомцима чланова оснивача овога друштва подељивати. Са приходом пак од $\frac{1}{3}$ легата бившег свештеничко - удовичко - сиротинско - пензионалног завода у архидијецези сремској поступаће у смислу ових правила (§ 2 и 46.)

§ 48. О разлазу друштва, преинакама или изменама друштвених правила закључује скупштина друштвених чланова у којој су две трећине укупних чланова присутни. Предлог о разлазу друштва мора бити примљен са $\frac{2}{3}$ од присутних гласова. Закључци пак, који се односе на промену правила и на разлаз друштва, имају се пре извршења поднети надлежној власти ради знања односно потврде.

Разночтеније

вз священныхъ церковно-словѣнскихъ книгѣхъ.

У 12. глави од Марка гласи 10. и 11. стих овако: Ни писаніа ли сегѡ чли есте;

камень евоже не въз радѣ сотвориша зиждѣнїи, сей вистѣ во главѣ угла. **Ѧ** Гдѣ вистѣ сїе: и естѣ дивно въз очїю нашую. То мјесто гласи тако у издању од год. 1864., које је изашло благословенїемъ свѣтѣйшагѡ правительствѣю-щагѡ всеросїйскагѡ **Г**вѣнода и тому одговара пријевод Вуков: Зар нијесте читали у писму ово: камен који одбацише зидари, онај поста глава од угла; *што* би од Господа и *дивно* је у нашијем очима? Али у матици гласи то мјесто овако: *Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε; Λίθον ἐν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. Παρὰ Κυρίον ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.* Из матице види се да су ријечи *αὕτη, θαυμαστὴ* привезане за *κεφαλὴν* и по томе споменути словенски пријевод не одговара потпуно матици. Али у старом издању из пређашњегѡ вијека од год. 1755. гласи то мјесто овако: **Ни писанїа ли сегѡ чли естѣ; камень егѡже не въз радѣ сотвориша зиждѣнїи, сей вистѣ въз главѣ угла. **Ѧ** Гдѣ вистѣ сїи, и естѣ дивна въз очїю нашую.** Овдје је **дивна θαυμαστὴ** лијепо привезано за **главѣ**, али **сїи** је привезан за **камень**, а требало би да је и то по матици привезано за **главѣ** и да гласи **сїа**. Та неједнакост и нетачност у слагању изравнана је у Сарајевском јеванђелију и обје ријечи **сїи** и **дивенѣ** привезане су за **камень**, а то је свеједно по садржају биле привезане за **камень** или **главѣ**. То мјесто гласи дакле у Сарајевском издању овако: **Ѧ** Господа вистѣ сїи, и естѣ дивенѣ въз очїю нашую. То мјесто у Сарајевском издању слаже се са истијем мјестом у Никољском јеванђелију, које гласи: **Ѧ**тъ господа вѣ си, и естѣ диванѣ въз очїю нашую. Издање дакле, по којем је рађено Сарајевско јеванђелије, тачније је од другїјех издања и то иде у похвалу онијем, који су се бринули око штампања Сарајевскога јеванђелија.

Јован Живановић.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Св. Архиеерејски Синод.) Данас у недељу одслужено је призивање св. Духа у саборној цркви ради приступања избору епископа за будимску дијецезу.

(Саборска седница) је сазвана и одржана јучер, 26. јула (7. авг.) у суботу у

12 сахата пре подне. Преузвишени кр. Повереник стигао је у Карловце исти дан особним возом у $\frac{3}{4}10$ пре подне.

Сабор је — одгођен говором кр. Повереника, који доносимо у чланку.

(Архидијецезални Административни Одбор) држао је своју седницу дана 17. (29.) јула о. г. под председништвом Његове Светости патријарха, преузв. г. *Георгија Бранковића*, и решио је, међу осталим, и ове предмете: — Узета је на знање одлука вл. Саборског Одбора, којом су одобрени манастиреки прорачуни за год. 1897. — Известиће се црквена општина у Бачинцима о одлуци вл. Саборског Одбора у погледу њене молбе у предмету избора изборника на народно-црквени Сабор. (Ову одлуку ћемо саопштити у целости ради равнања и осталих црквених општина. Ур.) — Известиће се управа манастира Гргетега о одлуци вл. Саборског Одбора, којом су управи тога манастира одобрени неки издатци изван прорачуна за год. 1897. — На основу истражних списа у предмету поднесене тужбе против председника црквене општине у Угриновци, скинут је исти са председништва. — Узета је на знање изјава овоодборског члана С. П. из З., да не може долазити у седнице овоодборске, спречен службом својом, коју обнаша у З. — Одобрена су основна писма састављена у погледу заклада црквене општине у Карловцима и поднеће се у преписима вис. кр. зем. влади на прописано званичење. — Одобрени су прорачуни црквених општина у Нерадину, Ст. Бановцима, Павловцима, Краљевци. — Одобрени су купо-продајни уговори, склопљени између црквене општине у Карловци и Ј. М. из Петроварадина, црквене општине у Ииђији и Н. М. из Ииђије. — Из разлога, јер парохїјски дом у Руми није за становање, наложено је тамошњој црквеној општини, да пароху М. Ш. има платити годишњу станарину, од 300 фор., док се нови парохїјски стан не сазида. — Одобрени су рачуни манастира Беочина и Гргетега за г. 1896. — Поводом утока многих становника црквене општине у Тењи против закључка тамошње црквене скупштине, којим су дужни саборски трошкови и верозаконски приноси распорезани на душе, исти је закључак укинут, јер се не може дозволити, да се ма који намети распорезују на душе, и тиме сиромашнија класа сувише оптерећује. —

(Школски Савет) у седници својој, држаној дана 14. (26.) јула 1897. под председништвом Његове Светости, патријарха српског, преузв. г. *Георгија Бранковића*, а у присуству чланова преч. г. протопрезвитера Јована Бороте, Ник. Ђ. Вукићевића, Др.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Мих. Полита, Стевана Лазића и Теофила Димића, решио је ове предмете: Претресан је поднесен и на прт извештаја Школског Савета на Сабор, о раду Школског Савета и о стању српских школа у митрополији Карловачкој, но пошто се нашло, да тај извештај не садржи у себи званичне податке о стању школа у дијецези Темишварској и Вршачкој, који податци поред свег пожуривања још нису од тамошњег епархијског школског референтског звања приспели, и по што је тај извештај по годинама, а не по предметима састављен, те му је и преглед јако отежан, то је наређено, да се извештај у том смислу допуни и преначи. — За место главног школског референта пријавило се 7, а за места епархијских школских референата у дијецезама Бачко-Будимској и Темишварско-Вршачкој пријавило се 8 стеченика, те су им молбе Сабору на избор поднесене. — Молба српских народних учитеља у Хрватској и Славонији, ради уређења учитељске мировине, поднесена је такођер Сабору. — Узет је на знање извештај епархијског школског одбора Вршачког, да је поднео представку на министарство богочасти и јавне наставе против поступка градске области у Вршцу, којим је припомаћ од тамошњих српских школа одузета. — Одбијена је молба професора препарандије Сомборске ради повишења професорске плате. — Расписан је стечај за две професорске катедре на препарандији Пакрачкој. —

(Преузв. г. Данило Станковић,) предстојник кр. зем. владе, одеда за унутарње послове, умрловљен је, на своју молбу, а том приликом одликован од Његова Величанства великим крстом Франц-Јосифова ордена, у признање његових заслуга за време дуготрајне му службе. Преузвишени г. Станковић, напуштајући свој високи положај званичења, не напушта своје јавно деловање у другим правцима. А његова висока образованост богато знање и обилато искуство и потребно ће бити и од сад, домовини и народу српском. Сабор краљевина Хрватске, Славоније и Далмације изабрао га је за свога председника. Бог га живио, на корист и домовини и народу његовом!

(Нов подбан.) Одедним предстојником кр. зем. владе одеда за унутарње послове превршње је именован пресветли г. *Отон ил. Крајчовић-Илочки*, досадањи предстојник владиног одеда за богоштовље и наставу.

Познавајући досад пресветлог г. *Крајчовића* као човека широких груди, мудра и објективна, немамо разлога побојавати се ни његова нова положаја. Али као Срби не можемо прећутати жалење, да се

највиших позиција у нашој домовини Срби изчежавају, где су досад најчасније своју службу вршили, а не постављају се нити на места, на којима никад Србина није било.

(Секретар кр. повереника) г. кр. министарски тајник Павле Јовановић, приспео је у Карловце у прошли понедељак.

(Избор пароха.) За системизованог парохијског помоћника у *Пачеву* изабран је, са 78 против 21 гласа парох Јасеновачки јереј *Александер Милошевић*.

(Са патријарашког двора). На дан св. Илије дао је св. патријарх *Георгије* свечан ручак у почаст српске народне позоришне дружине. Његова Светост је познатом својом предусретљивошћу и љубазношћу примила све чланове дружинске, а при здравици, коју им је подигао у здравље, изјавио радост, да може угостити српске уметнике, који одушевљено и са пожртвовањем, а марљиво и уметнички врше своју културну мисију у народу своме, под мудрим руководством многозаслужног управитеља свога. На красној и топлој здравици овој, захвалио се Његовој Светости преузвишеном домаћину г. управитељу дружински, у подужем и китњастом говору. Дружина је, певајући црквене и народне песме, провела у двору патријарашком до пет сахата и разишла се задовољно, понесав лепу успомену на високо признање свога Патријарха којим ју је и овом приликом одликовао.

(Вршачке српске школе). Као што јављају из Вршца: министарство је потврдило решење Вршачког варошког представништва, којим се тамошњим српским вероисповедним школама одузима издржавање из варошке благајне. Јели и то победа закона? Или последица прослављеног „јуначења“. Неправда је велика. Сила га је учинила. Али, силу не треба — изазивати на неправду, јер носиоци и вршиоци силе — људи су. Вршачки орган српског радикализма сад запознаје, и уверен је да би епископ (разуме се не данашњи — него који после њега дође!) могао ову ствар у српску корист код дотичних фактора испословати. Мило нам је то признање; и ми би могли из њега једно велико право-ученије извести за нашу журналистику и све оне, који за своје епископе немају лене речи, али — догађаји и чињенице су најбољи учитељи.

(Митрополит у Скопљу). Питање: ко ће бити митрополит у Скопљу, Србин или Грк, примиче се своје решењу, после толиких чуда и покора, од којих су господа у Фанару могла поштедити православу Цркву. Као што јављају доста сигурни гласови, питање ће се то решити тако, да св. Синод

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Цариградски одржи своје право и да буду задовољени сви, који су за Скопљанску Митрополију тражили Србина митрополита, као што је познато нашим читаоцима, св. Синод је изабрао за тамошњег митрополита Грка — Амвросија, но Султан му не хтеде издати берат, који је потребан, да изабрани митрополит добије пуну јурисдикцију у митрополији. Изабрани митрополит Амвросије отишао је у Митрополију и без берата. Но познато је, да је о Васкрсу Христовом био под ескортом удаљен из Скопља, а за администратора митрополије постављен Србин Нићифор. Но овом не би суђено да буде изабран и постављен и за Митрополита.

На заузимање српских влада у Београду и Цетињу, а исто тако и силне православне Русије, више политичко него ли црквено то питање митрополита Скопљанског решено је сад тако, да ће Султан издати изаброном по св. Синоду Митрополиту Амвросију потребан берат, но овога ће св. Синод, по потреби црквеној и своје расположењу преместити одмах у другу Митрополију, а Митрополију скопљанску попуниће Србином архимандритом Фирмилијаном, који ће предходно бити постављен тамо за администратора, а онда изабран и потврђен и за митрополита. Г. *Фирмилијан* је био ректор богословије у Београду. Човек образован, способан и радан. Ако је Митрополија Скопљанска морала чекати — имала је рашта и чекати. Сретно јој било!

(Чешка православна црква у Бечу.) Бележимо радосну вест, да покрет наше браће Чеха за прелазом у св. Православље бива све јачи, и да је градња чешке православне цркве и оснивање чешке православне општине у Бечу питање најкраћег времена. У име св. Православља, желимо браћи својој Чесима што већи, и сјајнији успех! Досад су православни Чеси у Бечу принадали тамошњој српској православној црквеној општини.

(Црквени Сабор) правослићних Румуна Сибињске митрополије сазвап је у Сибињ за 1. (13.) октобар о. г.

(Чудне намере). „Србобран“ у своје 83 броју доноси неку вест, да је „Њ. Св. српски патријарх Георгије предложио влади, да народно-црквеном сабору никако не дозволи да бира нови Саборски Одбор“. Ту вест доноси „у намери“, да ју ми побиемо. Ми то ево и чинимо. А „Србобран“ ако има доказа за своју вест, нека их изнесе. Ако нема — као што их не може имати, јер је вест неистинита — онда би му саветовали и препоручили, да такве вести не проноси на основу — ма каквог било — „јављања“ или казивања. Из два разлога му то препоручујемо. Прво, јер порађа сумњу, да он такве

вести проноси из других намера, а не само да их ми побиемо; а друго, јер ћемо такве вести од сада инципоровати, а не побиеати и демантовати. Кад би овај лист дужан био да демантује којекакве вести, као што је и ова „Србобранова“, морао би за то отворити сталну и повелику рубрику, јер наши су листови — на част наше журналистике и срећу народа — пуни таквих „родољубивих“ вести, које иду за тим, да се копа што шири јаз између Јерархије и народа. Неизбор Саборског Одбора на данашњем Сабору нека „Србобран“ потражи у његовом празном извору“, а нека не баца кривицу — на другога; јер тиме се ништа не добива, а нешто се ипак губи.

(Из Сабора). У саборској седници 5. (17.) јула о. г. било је и тога, чиме се не можемо подчитати. Но између осталог нека господа заступници, на баш градуирани правници, доказаше неразумевање саборског пословника. Желимо их исправити, ако нас послушају, а да и други не падну, кад тад, у исту погрешку.

Високо саборско председништво је, одмах по прочитаном извештају, односно предлогу, саборског одбора за дневни ред, учинило одредбу, да се тај извештај и с њим спојени предлог, на основу 14. §. саборског пословника, штампа и међу посланике подели.

Да је у неких посланика било више парламентарног искуства, та би се одредба имала одмах узети на знање, као одредба, о којој не може, бити никакве дебате.

Но нека господа посланици ради партајских назора својих, латнише се адвокатског досакаивања.

Да отклоне извршење председничког наређења, изреченог на основу §. 14., ставише овоме усупрот §. 4., шта више и §. 16. пословника, тумачећи их по својој вољи.

§. 4. гласи: „Сабор закључује, што да се с којим предлогом ради.“

§. 14. пак: „Важнији и опсежнији предлози имају се штампати и најмање 48 сахата пре претресања међу чланове сабора поделити“, а §. 16: „Ако 15 чланова сабора предлог какав као прешан изјаве, онда ће се одмах расправа о том питању повести, те ће сабор изјавити, да ли тај предлог сматра за прешан или не, пак у случају првом одређује кад да дође на дневни ред.“

Кад би постојала за једне и исте предлоге одређења сва три ова §-а, онда би се за такав пословник могло рећи, да је конфузан. А односна господа заступници као да су чинили ту претпоставку. Али није пословник конфузан. Он је сасвим коректан.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Одређење свакога од поменутих §-а располаже са предлозима засебне врсте.

§. 14. располаже са предлозима који се, по својој важности и опсежности, имају штампати. Он је императиван; не дозвољава дебате, јер по својој императивној природи не може ни бити предмет њезин.

§. 16. располаже са прешношћу предлога, али *оних*, о којима није пословником иначе провиђено. Са предлозима, о којима је провиђено у §. 14. не може се у противном правцу располагати.

§. 4. располаже са предлозима, о којима није провиђено нити у §. 14. нити у §. 16.

Према томе високо саборско председништво је било овлаштено на основу 14 §. наредити штампане односног предлога, и та се одредба по свима правилима парламентаризма имала узети на знање, а противно томе је било изазивати у том питању дебату.

(Г. Жарко Савић) познати оперски певач, одликован је од Њ. В. Краља Србије Александра I. таковским орденом IV. степена.

(† Др. Душан Ружић) професор на богословији у Рељеву преминуо је 11. (23.) јула о. г. у Великом Бечкереку у 30 својој години. Лака му земља и вечан спомен!

(Исправак). У 118 броју Београдског листа „Реч“, у чланку под називом „Карловачки сабор — свршио“ саопштено је и ово: „Пре почетка седнице подељен је штампан патријархов говор. И у том штампаном говору нађосмо да има многог што није казао, и да је много далеко оштрије написано, но што је казано у сабору.“ А то не одговара истини. Његова је Светост, преузвишени господин патријарх *Георгије* свој односни говор у Сабору прочитао; Сабор је закључио да се говор штампа, Његова је Светост, по прочитању, одмах Свој говор уступила саборском бележничтву, а ово одмах предало у штампу. Дакле, што је у том говору штампано, то је у Сабору и казано, односно — прочитано. Каквог интереса има горе поменути лист, да својим читаоцима саопштава измишљотине, — то је његова ствар, ми га само не прављамо.

Од уредништва.

Г. В. К. у М. Одвратно мам је читати и у другим листовима погрђивање свештеника; још одвратније кад свештеник погрђује свештеника. А ви захтевате да таквом погрђивању отворимо и овај лист. Не можемо. Па ма да се је г. П. Б. огрешио и овај лист и о нас. За решавање спорова између свештеника, кад већ до њих дође, по нашем мишљењу

није јавност, него су надлежни црквени форуми. И зато нам не замерите, што вашу изјаву не можемо уврстити у овај лист.

„МАЛА КАТАВАСИЈА“

наша је одобрена и прописана

ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

како нашим всл. Школским Саветом, тако и вис. кр. зем. владом у Загребу.

У препоруку нашег издања „Мале Катавасије“ приводимо ево и оцену стручног ваљаног и познатог часописа „Новог Васпитача“.

У II. свесци овогодишњој оцењује „Нови Васпитач“ наше издање овако:

„У VIII. ком. „Књижевниог Прегледа“ нашег од прошле године приказасмо ову књижицу, а после тога замолисмо једног од наших врених стручњака, да напише кратки реферат о тој књизи за наш лист. У место формалног реферата, стиже нам од истог господина писмо, у коме је — по своме суду — истакао оне добре стране „Катавасије“, ради којих она *заслужује прво место међу својим другима*. То место из писма овако гласи:

1.) Ова је књига потпунија од свију досадањих; јер има за вечерње, јутрење и литургију све најважније ствари, које су школској младежи нужне, и то све у правилном реду.

2.) У њој су тачно исправљени текстови у свима произвољним песмама о великим празницима и поправљене су оне многе погрешке у њима, које су мирисале на проту-православно порекло, као н. пр. „*БЕЗГ ГРЋА ЗАЧЕТА*“ у песми божињој „*Дикши Днеск Сивне!*“ и т. д.

3.) У овој катавасији попуњена је једна празнина, која се налази у свима досадањим књигама те врсте; а то је, уврштени су тропари и кондаци за све оне свете, о којима се обично у нас Срба „Крсно име“ слави. Тако је дана прилика, не само свакоме ђаку, него и његовим родитељима и старијима, да о смом свечарству могу научити и отпојати тропар свога кућног патрона, који је главна карактеристика српског племена у опће, а особито међу туђинцима.

Најпосле, сравни ли се та катавасија са свима досадањим њеним другарицама, сваки свештеник и учитељ моћи ће одмах на први поглед видети, у чему и колико је она боља, потпунија и срећенија од свију осталих. Врло је лако навести баш и поименце све њене предности и преимућства.

Према свему овоме, књига је заиста у својој врсти до сада *најбоља и најпотпунија*.“

Молимо п. н. господу учитеље и сл. црквеношколске општине, да нас потпомогну својим наручбима, јер само тако ће се стати на пут увлачењу у школе наше и таквих катавасија, које за школу нису.

Садржи осам табана. — Цена је 20 нов. — На више са рабато.

Српска Манастирска Штампарија.

У Ср. Карловцима.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

С. О. 3733/ex 1897.

117 2—2

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења једног питомачког места у новој *стипендијској* заклади *шк. Мојсила Моловића и сурруге му Христине и то за ученике више гимназије* са годишњом стипендијом од 200 фор. а. вр. овим се расписује стечај.

Молитељи могу бити само Срби православне вере, припадници земаља угарске круне и морају сведоџбом исказати добро владање и добар успех у наукама, даље сиромаштво и најпосле лечничком сведоџбом да су здрави. Синови српских православних свештеника поред једнаке квалификације, имају предност пред другим молитељима. Изабрани питамац мора слушати своје науке у срп. прав. вел. гимназији карловачкој.

Молитељи имају поднети своје ваљано инструјисане молбенице потписаном ради избора *најдаље до 8. (20.) августа 1897. год.*

У Карловцима 14. (26.) јула 1897.

Георгије

Патријарх.

Ad III. С. 158/118 ex 1897.

118 2—2

СТЕЧАЈ.

Услед отварања трећег разреда српске учитељске школе у Пакрацу као и услед упражњености једног досадашњег редовног професорског места на истој школи потребно је поставити два редовна професора — те се овим отвара стечај на ова професорска места:

Један од професора за горе поменућу школу имаће дужност, да предаје математику и природне науке (физику), а по потреби и друге које сродне предмете.

Други професор за исту школу имаће дужност, да предаје: српски језик, историју и географију, а по потреби и друге које сродне предмете.

Са сваким од горњих места, ако је изабрани за горње струке потпуно оспособљени гимназијски или препарандијски професор, скопчана је годишња плата од 1000 ф. а. вр. и 10% те плате у име станарине, после сваких пет година успешне професорске службе годишња повишица од 100 ф. а. вр., а после 30 година службовања ми-

ровина у износу постигнуте плате. Ако је постављени без потпуне квалификације имаће плату од годишњих 800 фор. а. вр.

На ова места могу компетовати само они Срби православне вере, који су стекли оспособљење за предавање односних горепоменутих наука у којем свеучилишту, или у којем вишем педагогијском заводу, или те науке у тим заводима слушали, али првенство имају оспособљени за горње струке гимназијски или препарандијски професори. За случај, ако таквих компетентата не би било, имаће дотични постављени за годину дана положити испит за професорско оспособљење.

Оспособљени професори ће се у смислу школске уредбе сматрати за две године дана службовања као привремено постављени, а сунленти се у опште постављају у привременом својству.

Молбенице своје, којима се имају приложити: крштено писмо, сведочанство о професорском оспособљењу, односно о свршеним наукама, сведоџба о досадашњем службовању и најпосле сведоџба о религиозно-моралном и политичком поведењу — ваља да комнетенти поднесу потписаноме председништву најдаље до 3. (15.) августа 1897. г.

Из седнице срп. прав. нар. Школског Савета, држане у Карловцима 14. (26.) јула 1897. године.

Председништво

срп. прав. нар. Школског Савета.

СТЕЧАЈ.

109 3—3

Ради сталног попуњења учитељског места, на српској вероисповедној школи у Арадгају овим се стечај расписује.

Плата учитељу 300 фор., са перовођењем 25 фор., за чишћење и грејање 25 фор., 2. фата тврдих дрва за своју потребу слободан стан с баштом и ритом (мали комад чело баште), од великог укупа 1 фор., а од малог 50 нов. и од парастоса 50 нов. где позван буде.

Дужности су изабраном учитељу у школи и у цркви прописане уредбом од 1872 год.

Молиоци могу само они бити, који су оспособљени и испит из мађарског језика положили. Рок стечају траје до Преображења.

Молбенице ваља слаати на подписаног председника.

Из скупштинске седнице држане у Арадгају 6. Јула 1897 год.

Владимир Радосављевић
первовођа.

Мија Иванов
председник.

С Т Е Ч А Ј. 124 1—3

На узражњено учитељско место у Срп. Арадцу овим се расписује стечај. Са петим местом скопчана је плата од 400 фор.; у име школеког послужитеља 24 фор.; у име рибана школе 10 фор.; у име школ. писаћег прибора 15 фор.; зимског огрева колико потребно буде, осим тога слободан стан састојећи се из 3 собе, 1. писарнице, 2 кујне, 1 коморе, 1 штале, 1. шуне и баните до стана.

Изабрани учитељ предаваће у I и II разреду.

У дужност му спада: при сваком богослужењу у цркви у левој певници појати, школеку децу црквеном пјенију обучавати и све школском уредбом од 1872. год. прописане предмете предавати.

Право компетовања важи и за оспособљене учитељице.

Рок стечају траје до 10. августа п. ст. кал.

Молбенице ваља унутити на овомест. школ. одбор.

У Срп. Арадцу 10. јула 1897. год.

Војин Цукић Александар Торњански
председник. перовођа.

С Т Е Ч А Ј. 130 1—3

Овим се расписује стечај на мешовиту школу I и II разреда и тражи учитељ, а компетовати могу и учитељице те у случају, да неби који учитељ или свршен приравник компетовао, биће изабрана учитељица.

Плата је за предавање у свакидашњој школи 300 фор. авр. а у повторној школи 40 фор. авр. слободан стан и огрева колико потребно буде.

Дужности учитеља су све школеком уредбом прописане предмете предавати и за левом певницом у цркви појати, а учитељице, осим предавања прописаних предмета сву женску децу свих разреда у ручном раду обучавати.

Компетовати могу само они, који су свршили сомборску преарандију и испит из мађарског језика положили.

Молбенице се имају до 31. августа 1897. године школ. одбору послати, када ће се и избор обавити.

Из одборске седнице држане у Десци (Deszka, per Szöregli, via: Szeged) 22. јула 1897 год.

Платон Ј. пл. Подградски Стева Момиров
учитељ — перовођа. председник

С Т Е Ч А Ј. 110 3—3

Овим се расписује стечај на учитељско место срп. православне вероисповедне школе у Јабуци.

Плата је учитељу 300 фор. 2 фата дрва, једно јутро ораће земље на коју учитељ порез плаћа и слободан стан.

Учитељ је обвезан школеком уредбом прописане предмете у школи предавати, децу у

црквеном појању обучавати и при одборским седницама перо водити.

Компетовати могу само они, који су сомборску учитељску школу с врло добрим успехом свршили и из мађарског језика испит с одликом положили.

Рок траје до 6. (18.) августа, кога ће се дана и избор обавити.

Новоизабрани учитељ ступа 1. септембра у звање. Молбенице се шаљу на цркв. шк. одбор.

Из одборске седнице држане у Јабуци п. р. Versecz 6. (18.) јула 1897.

Ђура Месицки Светозар Станишић
перовођа. председник.

С. О. 3736. ex 1897.

121 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Ради попуњења једног евентуално двају места за струку *трговачку*, једног места за струку *економску* и евентуално једнога места за струку *обраничку*, у *стипендијској заклади Петровић-Хариша*, овим се стечај расписује.

Стипендију из ове закладе, која износи год 300 фор. а. вр. могу получити само младићи српске народности и источно-православне вере из земаља угарске круне, а изабрани питомац моћи ће своју стипендију уживати само у којем наставном заводу истих земаља, а само изнимно и по допуштењу вис. кр. уг. министарства богочасти и јавне наставе и у којем наставном заводу у иностранству.

При једнаком својству молитеља имају првенство они, који су без имања, пред онима, који таковога поседују; а у истим околностима имају првенство пре свих молитеља сродници основатеља Марије Хариша рођ. Петровићеве и мужа јој пок. Григорија Хариша из Земуна.

Молитељи имају своје молбенице крштеним писмом, лечничком сведоџбом о каламјењу богиња и стању својег здравља, школском сведоџбом о досад свршеним наукама и најпосле сведоџбом о својем имовном стању од политичке власти — инструкисане саборском одбору у Карловцима најдаље до 19. (31.) августа 1897. поднети.

У Карловцима 14. (26.) јула 1897 год.

Председништво

срп. прав. нар. цркв. саборског одбора.

WWW.UNILIB.BS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

С. О. 3737 ex 1897

120 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Ради попуњења једног упражњеног питомачкога места у *стии. заклади блаженосинок. А. Е. М. Мојсија Пугачика* овим се расписује стечај.

За стипендисту ове закладе са годишњом стипендијом од 200 фор. а. вр. могу бити изабрани само ученици српске народности и православне вероисповести и то ученици гимназије, реалке и виших и нижих разреда, занатлијских; трговачких, економских и рударских школа и виших наука и исти уживају стипендију све до свршетка наука, ако добар успех у науци и добро владање истражу, што истражују концем сваког течаја. Ко ужива већ коју стипендију, не може бити у исти мах и питамац ове стип. закладе.

Питомци слушају своје науке у отаџбинским заводима, у Угарској и Хрватској (Славонији) ну по благовремено полученој дозволи од вис. кр. уг. министра богочасти и јавне наставе могу слушати своје науке и у иноземству.

Ваљано истражисане молбенице имају се поднети саборском одбору у Карловцима најдаље до 19. (31.) августа 1897. год. а уз молбеницу треба привити крени лист, школску и лечничку, као и сведоџбу о сиромаштву.

У Карловцима 14. (26.) јула 1897.

Председништво

срп. прав. нар. цркв. саборског одбора.

С Т Е Ч А Ј. 103 3—3

Овијем се расписује стечај на упражњено учитељско место у срп. вјероисповједној школи у Јасеновцу.

Дужности су учитеља прописане уредбом за вјероисповједне школе. Осим истијех спада му у дужност и држање повторне школе, појање у цркви и црквено-опћинско перовођење.

Плаћа је учитељу 500 фор. годишње, које прима тачно у мјесечнијем оброцима унапријед, затим слободан стан, башта, 6 вати огријевнијех дрва за себе, а 6 за школу.

Компетовати могу само они, који имаду прописану квалификацију, а предност имаду они, који се разумијевају у нотално пјевање.

Рок стјечају јесте 31. јули (12. август) 1897.

У Јасеновцу на Сави 2. јула 1897.

Цркв. школски одбор,

Ш. С. 188 ex 1897.

122 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај на једно упражњено питомачко место *стипендијске закладе пок. Атанасија Бале* са годишњом стипендијом од 63 фор. а. вр.

Стипендије из ове закладе, које су у три разреда, по 63 фор., 84 фор. и 105 фор. подељене, могу се поред постепеног промицања из нижег разреда у виши, подарити само таковим православним ученицима гимназије, богословије, свеучилишта или академије, који спадају у онсег српске митрополије карловачке, а који не уживају нити друге какве потпоре, нити пак стипендије, што су истим основатељем код протестантских наставних завода у Дебрецину, Шарошпатаку и Пожуну установљене.

Сродници основатељеви имају првенство пред другим молитељима.

Молитељи треба да поднесу своје крштеним писмом, школском сведоџбом и сведоџбом сиромаштва спадебене молбенице најдаље до 19. (31.) августа 1897 год. срп. прав. нар. школском савету у Карловцима

У Карловцима 14. (26.) јула 1897.

Председништво

срп. прав. нар. школемог савета.

С Т Е Ч А Ј. 102 3—3

Отвара се стечај на учитељско место четворо-разредне вероисповедне основне мешовите школе у Бајши.

Плата је учитељу: у новцу 160 фор., у земљи 20 кат. ланаца по 1600[□] и 1097[□] од које се земље има годишње по 4 ланца оставити за угар. а на земљу ће учитељ плаћати порез, — учитељски стан са вртом. Од укупа, где буде позван, имаће 50 нов.

Изабраном учитељу у име наведене плате спадаће у дужност школском уредбом прописане предмете у наведеној школи предавати, школску децу у цркв. појању обучавати, у цркви за певницом појати, у одборским и скупштинским седницама перо водити, цркв. рачуне скланати и пофторну школу држати.

Сваки молитељ има иказати, да је учитељски испит и из мађарског језика са успехом положио.

Молбенице ваља елати на потписано председништво најдаље до 3. (15.) августа, када ће се и избор обавити

У Бајши (Бачка) 1. (13.) јула 1897. год.

Стеван Чампраг

администратор.

Рада Бранков

председник.

ДАЉЕ У ДОДАТКУ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Додатак 31. бр. „Српског Сиона“

СТЕЧАЈ. 101 3—3

У *Текелијином будимпештанском стипендијском заводу* упражњена су за школ. год. 1897./98. два евентуално и више питомачких места на која се овим стечај отвара.

Сваки питомач ужива саободан стан у заводу, лечење, огрев, послугу и осветљење за 7 зимских месеци и 300 фор., ако слуша науке на универзитету или политехници, а 250 фор., ако је гимназиста VII. или VIII. разреда.

Од питомача *Текелијина* завода тражи се ова квалификација; а) да је сиромах, и да је савршено здрав; б) да се добро владао и да је врло добар успех у наукама показао; в) да је грађанин земаља круне св. Стевана, да је српске народности и православне вере; г) да је свршио барем VI. гимназијски разред или да је свршен реалац или да слуша правне, медицинске и филозофске или пак политехничке науке на свучилиштима у Будимпешти. Првенство — при избору — при једној квалификацији имају слушаоци факултетних наука.

Потражитељи на питомачка места дужни су да искажу ову квалификацију крштеним писмом, сведоџбом о материјалном стању родитеља али потврђеном средском области; гимназисте и реалци сведоџбама о испиту зрелости; универзитетски слушаоци сведоџбом о испиту зрелости и сведоџбама односно колоквијама од последње две године.

Сваки питомач је прво условно изабран, док га заводски лекар не прегледа, да ли је телом и душом савршено здрав.

Молбенице се имају послати до 18. (30.) авг. 1897 год. Надзорништву *Текелијина* Завода у Будимпешти (Zöldfa utca 25 sz.)

У *Будимпешти*, 16. (28.) јула 1897. год.

Надзорништво *Текелијана* Завода.

СТЕЧАЈ. 128 1—3

На српској основној веројазаконској салашкој школи у Мољу, упражњена су три места учитељска, на која и учитељице компетовати могу, а плата је у готовом (за свако место) 600 круна и 40 круна за огрев, слободан стан, са две собе, кујном, шталом и баштом.

У изгледу је повишица од 200 круна, за свако место.

Учитељу или учитељици спадаће у дужност законом прописане предмете у школи предавати. Од компетента се иште, да су испит из мађарског језика положили.

Молиоци имају своје молбенице поднети од данас за шест недеља овоме одбору.

Из седнице месног школ. одбора држане у Мољу 20 јула (1. августа) 1897.

Школски Одбор.

СТЕЧАЈ. 123 1—3

Расписује се стечај на једно упражњено стипендијско место у заклади народног добротвора *Луке Миланковића* и сестре му *Марије Петровићке*, за слушаоца *реалке* или *технике*.

Годишња је стипендија 500 фор., која се добија у десет месечних obroка, т. ј. од почетка до свршетка школске године.

Молбеници ваља приложити: крштено писмо, сведоџбе о свршеним наукама, сведоџбу сиромаштва и лекарску сведоџбу.

Рок стечају је *четири* недеље од првог увршења.

Из седнице црквеног одбора срп. прав. цркв. школ. општине у Новом Саду 16. (28.) јуна 1897.

К. Миловановић Петар Попадић
перовођа. председник.

Ad E. бр. 179. и 285. К. 53. 126 1—3

СТЕЧАЈ.

На парохију VI. разреда у *Шиклушу* овим се стечај расписује. Интеркалара нема.

Компетенти имају своје ваљано истрисане молбенице путем претпостављене власти до 20. авг. (1. септ.) 1897., укључно, потписаној конзисторији поднети.

Из седнице епарх. конзисторије будимске држане у Сент-Андреји дне 26. јуна (8. јула) 1897.

Епарх. Конзисторија будимска.

СТЕЧАЈ. 107 3—3

Овим се расписује стечај на учитељско место срп. правосл. вероисповедне мушке школе у *Пирошу*.

Плата је учитељу: 300. фор.; за пофторну школу 40 фор. за перовођство и састављање црквено-школских рачуна 30 фор. 5 фор. у име паушала 21. фор. у име огрева и 3907□ хвати ораће земље, на коју учитељ порез плаћа; слободан стан без подрума, а са пространим баштом; Где позван буде, од укопа 75. нов. а од парастоса 50. нов. —

Учитељу у дужност спада све школ. уредбом прописане предмете деци предавати у црквеном пјенију их обучавати; и сваке недеље и празника као и у време поста на пређеосвећеној литургији десну певницу држати.

Компетовати могу, који су *солборску* учитељску школу са успехом свршили, и испит из мађар. језика положили. Првенство имају који се лично пријаве.

Рок стечају је 24. Август по ст. кал. 1897 год.

Из скупштинске седнице, држане у *Пирошу* 24. Јуна 1897.

Јован Шијачки.

председник.

Ад Ш, С. зап. 147/116 ex 1897.

112 2—3

СТЕЧАЈ.*)

На упражњено професорско место српске учитељске женске школе у Сомбору за математику и природне науке овим се отвара стечај.

Изабрани професор имаће дужност да предаје: математичне науке: аритметику, геометрију и алгебру као и природне науке: зоологију, ботанику, минералогiju, физику и хемију с погледом на домаће пољоделске, занатлијске и трговачке прилике српскога народа у најмање 20 седничних часова.

Са овим местом, ако је изабрани — за горњу струку потпуно оспособљени гимназијски или препарандијски професор, скопчана је годишња плата од 1000 фор. а. вр., и 10% те плате у име станарине, после сваких пет година успешне професорске службе годишња повишица од 100 фор. а. вр., а после 30 година службовања мировина у износу постигнуте плате. Ако је постављени без прописане потпуне квалификације, имаће плату од годишњих 800 фор. а. вр.

На ово место могу компетовати само они Срби (Српкиње) православне вере, који су стекли оспособљење за предавање односних горепомнутих наука у којем свеучилишту, или у којем вишем педагогијском заводу, или те науке у тим заводима слушали; али првенство имају оспособљени за горње струке гимназијски, или препарандијски професори. За случај ако таквих компетентата не би било, имаће дотични постављени за годину дана положити испит за професорско оспособљење.

Оспособљени професор ће се у смислу школске уредбе сматрати за две године дана службовања као привремено постављени, а сунтент се у опште поставља у привременом својству.

Молбенице своје, којима се имају прикључити: крштено писмо, сведочанство о професорском оспособљењу, односно о свршеним наукама, сведоџба о досадањем службовању и најпосле о религијозно-моралном и политичном поведењу — ваља

*) Услед решења Ш. Савета под бр. 147/116 ex 1897 изгубио је важност стечај у бр. 28. и 29. „Српског Сиона“ расписан ради попуњавања ове катедре за мушку учитељ. школу у Сомбору.

да компетенти (компетенткиње) поднесу подписаном председништву најдаље до 3. (15.) августа 1897.

У Карловцима 14. (26.) јула 1897.

Председништво

срп. прав. нар. школског савета.

СТЕЧАЈ. 116 2—3

На упражњено учитељско место у Кишфалуби на српско-народној вероисповедној школи — стечај се расписује.

Берива су следећа: учитељска плата 340 ф. ав. вр. коју своту добија из местне цркв. благајне у месечним оброцима у напред; у име пофторне школе 36 фор. из мест. пол. благајне у напред; за перовођство и рачуноводство — ако га води 20 фор. Изабрани учитељ уживаће 3 ланца добре ораће земље, удобан стан, са две собе, кујном, комором, шупом, шталом, и поред стана башту од 1 ланца и најпосле 4 хвата тврдых дрва. Од венчанице 40 нов. од великог укупа 40 нов. а малог 20 нов. од парастоса 40 н.

Изабраном учитељу спадаће у дужност све дужности црквеног певца тачно обављати.

Молитељи нека се обрате са добро инстурисаном молбом на доле подписаног председника, прикључивши документ, који ће доказати, да су вични и државном језику.

Рок стечаја 24. августа о. г. по старом кал. у Кишфалуби 13. Јула 1897.

п. по. (Baranya m. Kisfalud.)

Роман Косић.

председник школ. одбора.

СТЕЧАЈ. 119 2—3

На новоустановљено учитељско место на срп. нар. вероисповедној школи у Варјашу расписује се стечај.

Плата је 300 фор. у готовом новцу, 20 кибли жита, 20 кибли вукуруза у нарави, 4 хвата тврдых дрва, $\frac{1}{4}$ ланца баште ван села, за држање повторне школе, сваке друге године 40 фор., 1 фор. од погребца кад буде позван, слободан стан састојећи се из 3 собе, кујне, коморе, подрума, шупе и штале, све под једним кровом. Поред стана башта од 150 квадрата.

Учитељу у дужност спада предавање свих школ. уредбом прописаних предмета у разредима, које му школски одбор буде доделио; појање у једној певници и обучавање школске деце у појању.

Компетовати на ово место могу само они, који су свршили сомборску препарандију и који владају мађарским језиком.

Лична пријава ће се у обзир узети.

Рок стечаја траје до 15. (27.) августа 1897.

Из седнице школског одбора држане у Варјашу 13. (25.) јула 1897.

Коста Вујковић

перовођа.

Живко Едодин

председник школ. одбора.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТЕЧАЈ. 113 2—3

На упражњено учитељско место на срп. вероисповедној мешовитој школи у Канаку.

Плата је учитељу у готовом 300 фор. а. вр.; паушал 6 фор. а. вр. у име перовођства 15 фор. а. вр. даље: 2 хвата тврдих дрва за кухање, 3 хвата сламе за грејање учитељског стана; 4 ланца ораће земље на коју учитељ порез плаћа, $\frac{1}{2}$ ланца баште изван села; слободан стан са 2 собе, кухињом, јестиваром и баштом. Од погребана где позват буде 50 кр, а ако се носи у цркву онда 1 фор., од парастоса 20 нов. —

Учитељ је дужан у школи децу подучавати у предметима школ. уредбом од 1872 г. прописанима, у цркви десну певницу држати, за време укршњег поста на пређеосвећену службу долазити и појати, у седницама како одборским тако и скупштинским перо водити, на крају године туторима и школском касиру рачуне склапати.

Компетовати могу само оспособљени учитељи, који су сомборску препарандију свршили. Првенство имају, који се лично пријаве и у цркви усвоје.

Рок стечају је 10. (22.) август, када ће се и избор обавити.

Компетенти нека своје прописно инструпсане молбе пошаљу на школ. одбор срп. прав. општине у Канаку, Торонталска ж.

Из седнице црквено-школског одбора држане у Канаку на Петров-дан 1897 г.

Лаза Радосав
председник.

Бр. 21 ex 1897.

СТЕЧАЈ. 114 2—3

Овим се расписује стечај на упражњено учитељско место, на овд. срп. прав. вероисповедној четвороразредној основној школи. —

Са тим местом скопчана је плата од 400 фор. у готовом новцу, 15 фор. за огрев, 5 фор. за писаћи прибор, 20 фор. за перовођство, 5 фор. за паушал, — осим тога 4 ланца ораће земље, на коју порез и еквивалент учитељ плаћа, $\frac{1}{2}$ ланца баште ван села и у школској згради слободан стан с' баштом. —

Учитељу у дужност спада школ. уредбом прописане предмете предавати, пофторну школу држати, у цркви за десном певницом недељом, празником и пређеосвећеним службама појати и децу појању обучавати. —

На ово место могу компетовати само оспособљени учитељи, који су у Сомбору учитељску школу учили и испит из мађарског језика положили. —

Рок стечају истиче 15. (27.) Августа, којег ће се дана и избор обавити. —

Првенство имају они, који се лично пријаве и у цркви буду појали.

У Рудни 12. (24.) јула 1897 год.

Школски Одбор.

СТЕЧАЈ. 115 2—3

Пошто је учитељско место само привр. попуњено, овим се на четвороразредној вероисповедној мушкој школи у Срп. Неузини отвара стечај.

Плата је учитељу: 500 фор. авр. у готовом новцу четири ланца ораће добре земље, на коју учитељ сам порез плаћа, 30 фор. авр. у име школске послуге, четири односно шест хвата тврдих дрва, од којих има и школу грејати, 5 фор. авр. у име паушала, ако је вичан за склапање црквених рачуна добија ће 15 фор. авр., леп слободан стан са две собе, предеољем. кујном, спајзом и 200□ хвата баште. Од великог укопа 1 ф. од малог 50 нов. где позван буде.

Учитељу у дужност спада све по закону прописане предмете предавати, пофторну школу држати, децу у цркв. појању обучавати, десну певницу сваке недеље, празника и у време часнога поста при пређеосвећеној литургији држати, место перовође бесплатно заступати као и састав приреза протокола парохијала и школарине сваке године порезати и при крају године закључити.

Који желе на поменуто место компетовати, нека изволе своје инструпсане молбенице до 6. (18.) Августа овомесном школском одбору поднети.

Из ванредне седнице школ. Одбора држане у Срп. Неузини 13. (25.) Јула 1897. год.

Живан Марковић   Мита Николић
пр. учитељ и перовођа.   председник.

СТЕЧАЈ. 111 3—3

На овдашњој срп. прав. вероисповедној женској школи отвара се стечај. Учитељчина је плата са огревом заједно 350 фор. (700 круна), слободан стан у школ. згради. Дужности су школ. уредбом прописане.

Рок пријаве до 23. августа (4. септембра) 1897, Тараш, 6. (18.) јула 1897. год.

Школски Одбор.

СТЕЧАЈ. 95 4—5

Но упражњено учитељско место на срп. вероисповедној осн. школи у Дерови расписује се стечај. Плата је учитељу: 300 (три стотине) фор., 6 катастралних јутара ораће земље, на коју учитељ порез плаћа, 2 хвата дрва, даље простран и врло леп стан с баштом. — Примећује се да је у изгледу повисиће учит. плате за 100 фор. —

На ово место могу компетовати само они, који су учит. школу у Сомбору свршили и испит из мађ. језика положили. —

Дужности учитеља прописане су шк. уредбом од 1872. г.

Рок стечају траје до Преображења о. г. кога ће се дана и избор одржати. —

Из седнице школског одбора држане 29. јуна 1897. у Дерови. (п. Hodságh, В. В. м.)

Школски Одбор.

СТЕЧАЈ. 127 1—3

Овим се поново расписује стечај на учитељско место за I. и II. раз. вероисповедне мушке школе у Бегечу.

Плата је следећа: 355 фор. за писаћи прибор 5 фор. огрев преко зиме колико је потребно и 2 хвата дрва за своју потребу; 4 јутра (по 1200 □) ритске земље, која ја изложена поплави и за коју општина у случају поплаве не прима одговорност; осим тога леп стан у новој школи са свима потребним стајама.

Дужности су учитеља редовну школу држати у цркви за левом певницом појати и децу појању обучавати.

Компетенти имају доказати, да су учитељску школу свршили и испит из мађарског језика положили. Лична пријава узеће се у обзир.

Рок стечају је Велика Госпојина, ког ће се дана и избор обавити.

Из седнице црквене скупштине у Бегечу од 20. јула 1897 год.

Ст. Црнојачки
перовођа. Тоша Мутибарић
председник.

СТЕЧАЈ. 125 1—3

На упражњену учитељску штацију у Рац-Аљмашу отвара се поново стечај с тим, да ће се место ово — у оскудисти оспособљених стеченика — засад само привремено попунити.

Плата је привременом, неоспособљеном учитељу: $\frac{1}{2}$ сесије земље, за коју данас месечно у напред 18 фор. прима; од брачних парова по 1 ф. 20—30—32 фор.; као перовођа 5 ф. и као

певац поред свештеника има приход до 15 фор. — и слободан стан.

Дужности учитеља означене су у штампаном стечају у броју 27. овог листа.

Сваки молитељ има своје пород. стање, своје стечене учитељ. и певачке способности и знање мађар. језика са доставерним сведоџбама исказати и сведоџбу о безпрекорном моралном владању прикључити. Од стеченика захтева се, да се предходно о свом трошку општини прокажу и у цркви поје. — Рок стечаја до Вел. Госпојине. — Молбенице на подписано председништво. У Аљмашу, (Racalmás, Fejer m.) 17 јулија 1897.

Председништво
црквено-школске општине.

СТЕЧАЈ. 129 1—3

Овим се расписује стечај на упражњено учитељско место на српској вероисповедној школи у *Илоцу* (*Барања*).

Плата је 300 фор. минимум. Слободан стан са 1 лепом патосаном собом и комором. Једно јутро добр баште. Од великог укопа 40, а од малог 20 н. Од венчанице 40 н.

Учитељу спада у дужност. у цркви појати и уз свештеника сваку дужност вршити.

Рок молби: 18. августа о. г. Молбе ваља слати на школски одбор.

Из седнице м. школског одбора држане 22. јула 1897. у *Илоцу* (п. р. Lápáncsa.)

Максим Поповић
перовођа. Милан Недић
председник.

ДРУГИ ОГЛАСИ.

Темешвар
златна и сребрна
медаља 1891.

Почасна диплома Букурешт

ЕВГЕН ШПАНГ

ПОЗЛАТАР

ТЕМИШВАР — ФАБРИКА.

Букурешт
златна медаља
1894.

Препоручује своју радњу за извађање свију врсти позлатарског посла и радова у црквама као позлата иконостаса њивота, рипида, Христових гробова и т. д.

уз гаранцију за најсолиднију израду и уз најјефтинију цену.

Привремено се бави сад у црквеној општини у Мопорину.

1—6

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожња у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Нарловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова. а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS